

**Wyrok z dnia 2 października 1996 r.
I PRN 71/96**

Zakładowe porozumienie płacowe mogło postanowić, że nagroda jubileuszowa przysługuje pracownikom najwcześniej po upływie 5 lat od nabycia uprawnienia do nagrody na podstawie uprzednio obowiązującego porozumienia. W takiej sytuacji bieg przedawnienia roszczenia o nagrodę jubileuszową rozpoczynał się z upływem wspomnianego okresu pięcioletniego, a nie z upływem okresu zatrudnienia uprawniającego do danej nagrody.

Przewodniczący SSN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Andrzej Kijowski, Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 października 1996 r. sprawy z powództwa Leona M. przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowej Komunikacji Samochodowej w C. o nagrodę jubileuszową, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 15 stycznia 1996 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Ciechanowie z dnia 19 października 1995 r. [...] i przekazał sprawę temu Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania

U z a s a d n i e n i e

Powód Leon M. wniósł o zasądzenie od Przedsiębiorstwa Państwowej Komunikacji Samochodowej w C. kwoty 9 000 000 starych złotych wraz z ustawowymi odsetkami tytułem niewypłaconej nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia. Dowodziła, iż powód był zatrudniony od 1967 r. na stanowisku radcy prawnego. Okres 25 lat pracy upłynął mu zatem 31 grudnia 1991 r. Poczynając od 1 stycznia 1992 r. rozpoczął się bieg terminu przedawnienia, który zakończył się 31 grudnia 1994 r., tj. przed podjęciem przez powoda pierwszej czynności prawnej przed sądem pracy.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie ustalił, iż powód zatrudniony był u pozwanego od 1 stycznia 1967 r. do 31 grudnia 1993 r. na stanowisku radcy prawnego, z tym że w dniu 30 czerwca 1990 r. pozwany zakład pracy uległ przekształceniu. W miejsce Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa PKS w W.-Oddział w C. powstało w dniu 30 czerwca 1990 r. Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w C. W dniu 1 stycznia 1991 r. w nowo powstałym PPKS w C. zaczęło obowiązywać nowe porozumienie płacowe, które m.in. w § 19 przewidziało wypłatę nagród jubileuszowych za wieloletnią pracę w PPKS C. przyjmując jednocześnie, że okresem równorzędnym wobec stażu pracy wymaganego do nabycia nagrody jubileuszowej jest okres pracy w zlikwidowanym Wojewódzkim Przedsiębiorstwie PKS w W.-Oddział w C. Protokołem dodatkowym Nr 2 z dnia 28 maja 1992 r. wprowadzono - zdaniem Sądu Rejonowego -

do porozumienia płacowego nowe brzmienie § 19. Zmiana polegała między innymi na tym, że nagroda jubileuszowa nie przysługiwała pracownikom, którzy na podstawie poprzedniego porozumienia płacowego pobrali nagrodę, a od chwili nabycia uprawnień nie upłynął 5-letni okres pracy. Powód otrzymał ostatnią nagrodę jubileuszową za 35 lat pracy dnia 31 grudnia 1988 r. W grudniu 1993 r. powód wystąpił do pozwanego z pismem o wypłatę nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy. Pozwany odmówił wypłaty nagrody jubileuszowej, podnosząc iż nagroda ta powodowi nie przysługuje. Natomiast w momencie upływu 25 lat zatrudnienia, nie minął u powoda 5 letni okres pracy od chwili nabycia uprawnień do ostatnio otrzymanej nagrody. Sąd Rejonowy ustalił, iż długość stażu pracy powoda uprawniająca do nabycia nagrody jubileuszowej nie była między stronami sporna. Biorąc pod uwagę tak ustalony stan faktyczny sprawy, a przede wszystkim fakt, iż powód nie wnosił o wypłatę nagrody jubileuszowej przez okres ponad 3 lat Sąd Rejonowy w Ciechanowie wyrokiem z dnia 19 października 1995 r. [...] oddalił powództwo.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy, podkreślił, iż w chwili uzyskania przez powoda stażu wymaganego do nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy, tj. w dniu 31 grudnia 1991 r., u pozwanego nie obowiązywał jeszcze przepis porozumienia Nr 2 z dnia 28 maja 1992 r. dotyczący konieczności zachowania 5 letniej przerwy między uzyskaniem kolejnych nagród jubileuszowych. Warunkiem nabycia tej gratyfikacji był tylko staż pracy. W dniu 31 grudnia 1991 r. powodowi przysługiwało zatem, zdaniem Sądu Rejonowego, prawo do nagrody jubileuszowej za 25 lat pracy. Od tego też jednak dnia zaczął biec okres przedawnienia roszczenia o wypłatę nagrody, który upłynął z dniem 31 grudnia 1994 r. Pozew został przez powoda złożony w dniu 11 stycznia 1995 r., czyli po upływie okresu przedawnienia. Pozwany nie zrzekł się prawa do korzystania z przedawnienia, a Sąd z uwagi na wykształcenie powoda nie znalazł podstaw do zastosowania art. 292 § 2 in fine KP.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z dnia 15 stycznia 1996 r. [...] oddalił rewizję powoda, przychylając się w pełni do oceny stanu faktycznego sprawy i kwalifikacji prawnej spornego przypadku dokonanej przez Sąd pierwszej instancji.

Od tego wyroku rewizję nadzwyczajną złożył Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, który zarzucił rażące naruszenie przepisu art. 3 § 2 KPC, co doprowadziło do naruszenia art. 291 § 1 KP. Skarżący wniósł o uchylenie orzeczeń Sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w szczególności wywiódł, że Sądy obu instancji przyjęły, iż "wyczekiwanie" na prawo do kolejnej nagrody przez okres 5 lat zostało wprowadzone u pozwanego dopiero protokołem dodatkowym Nr 2 z dnia 28 maja 1992 r. Warunek ten zatem nie mógł mieć wpływu na prawo do nagrody jubileuszowej powoda, które to prawo powstało przed dniem wejścia w życie owego protokołu dodatkowego Nr 2, tj. z dniem 31 grudnia 1991 r. W aktach sprawy znajduje się jednak protokół dodatkowy Nr 1 z dnia 1 czerwca 1991 r., który wszedł w życie z tą datą. Treść postanowień protokołu dodatkowego Nr 1 z dnia 1 czerwca 1991 r. była identyczna z treścią postanowienia protokołu dodatkowego Nr 2 z dnia 28 maja 1992 r. Jednakże okres obowiązywania normy zawartej w tych przepisach był odmienny od ustalonego przez Sądy orzekające w sprawie. Z protokołu Nr 1 z dnia 1 czerwca 1991 r. wynikało mianowicie, iż warunek 5 letniego okresu wyczekiwania na prawo do kolejnej gratyfikacji obowiązywał u pozwanego już przed

dniem 31 grudnia 1991 r., tj. przed uzyskaniem przez powoda 25-letniego stażu pracy uprawniającego go do nagrody jubileuszowej. A zatem prawo do nagrody jubileuszowej powoda powstało dopiero po upływie tego okresu, tj. dnia 31 grudnia 1993 r. W dniu zgłoszenia roszczenia przed Sądem nie uległo więc ono przedawnieniu i wbrew stanowisku Sądów obu instancji, wymagało pełnego zaspokojenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest zasadna, gdyż w sprawie zostały w sposób rażący naruszone wskazane w niej przepisy. Sprzecznie z materiałem dowodowym zebrany w sprawie Sądy obu instancji przyjęły, że u strony pozwanej dopiero protokołem dodatkowym Nr 2 z dnia 28 maja 1992 r. wprowadzono warunek upływu okresu 5 lat, od którego uzależniono nabycie prawa do kolejnej nagrody jubileuszowej. Tymczasem w aktach sprawy na kartach 11 i 12 znajduje się protokół dodatkowy Nr 1 z dnia 1 czerwca 1991 r., który wszedł w życie z tą datą (§ 2 protokołu). W myśl § 1 ust. 2 zdanie drugie tego protokołu "nagroda jubileuszowa nie przysługuje pracownikom, którzy na podstawie przepisów poprzedniego porozumienia płacowego pobrali nagrodę jubileuszową, a od chwili nabycia uprawnień nie upłynął 5 letni okres pracy". Treść zatem cytowanego postanowienia protokołu dodatkowego Nr 1 z dnia 1 czerwca 1991 r. jest identyczna z treścią postanowienia protokołu dodatkowego Nr 2 z dnia 28 maja 1992 r. Z protokołu Nr 1 z dnia 1 czerwca 1991 r. wynika więc, że warunek 5 letniego okresu wyczekiwania na prawo do kolejnej gratyfikacji obowiązywał u pozwanego już przed dniem 31 grudnia 1991 r., tj. przed uzyskaniem przez powoda 25-letniego stażu pracy uprawniającego go do nagrody jubileuszowej. A zatem prawo do nagrody jubileuszowej powoda powstało dopiero po upływie owego 5-letniego okresu "wyczekiwania", tj. dnia 31 grudnia 1993 r. W dniu zgłoszenia roszczenia przed Sądem nie uległo więc ono przedawnieniu i wbrew stanowisku Sądów obu instancji wymagało zaspokojenia.

Biorąc to pod rozwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 422 § 2 KPC uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Brak jest bowiem warunków do ostatecznego rozstrzygnięcia, gdyż konieczne jest poczynienie ustaleń co do wysokości należnej powodowi nagrody jubileuszowej.

=====